

A 2023-tól induló új Közös Agrárpolitika támogatási rendszere – Közvetlen támogatások I. pillér

Horváth Anikó
Agrárminisztérium
Támogatáspolitikai Főosztály

Megújuló vidék – megújuló agrárium
Milyen változások várhatók a támogatásokban?
Budapest, 2023. január 27.

Új KAP (2023-2027) erősödő zöld elvárásokkal

Új KAP célok 9+1

- 1. Tisztességes bevételek a mezőgazdaságban
- 2. Ágazat versenyképességének növelése
- 3. Kiegyensúlyozottabb erőviszonyok az élelmiszerláncban
- 4. Éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések
- 5. Természeti erőforrások fenntartható használata
- 6. Tájak és a biológiai sokféleség megőrzése
- 7. Generációs megújulás támogatása
- 8. Vidéki térségek gazdasági élénkítése
- 9. Élelmiszer-minőség és az egészség védelme

Átfogó célkitűzés: tudásátadás, innováció, digitalizáció

Zöld Megállapodás KAP kapcsolódása

- Farm2Fork stratégia és a Biodiverzitás stratégia

Zöld Megállapodás céljai (2030)

- 50% növény-védőszer
használat

25% ökológiai
gazdálkodás

- 50% antibiotikum
használat

50% tápanyagvesztés
csökkentés és - 20%
műtrágya használat

+ 10% változatos
tájképi elemek

A KAP Stratégiai Terv elfogadásának lépései

Időpont	Mérföldkő
2021.12.30	A hazai KAP Stratégiai Terv benyújtása.
2022.01-03.	KAP Stratégiai Tervek bizottsági értékelése.
2022.04.04.	A magyar KAP Stratégiai Terv értékelése egy 424 megállapítást tartalmazó levél megküldésével zárult (<i>Observation Letter</i>).
2022.04-10.	KAP Stratégiai Tervek tárgyalása a tagállamokkal. A magyar KAP ST tárgyalása során 27 szakértői, 3 államtitkári és 2 miniszteri találkozóra került sor.

2022.11.07.

A magyar a 13. elfogadott KAP ST az Európai Unióban (korábban: FR, ES, PT, PL, DK, IE, FI, LU, AT, EE, HR, LV)

Új KAP Stratégiai Terv beavatkozás típusai (2023-2027)

Közvetlen támogatás I. pillér

- Alap jövedelemtámogatás (BISS)
- Agro-ökológiai program (AÖP)
- Fiatal gazdák támogatása (CIS-YF)
- Termeléshez kötött támogatások (CIS)
- Redisztributív kifizetés (CRISS)

Ágazati programok (méhészet, zöldség-gyümölcs, szőlő-bor)

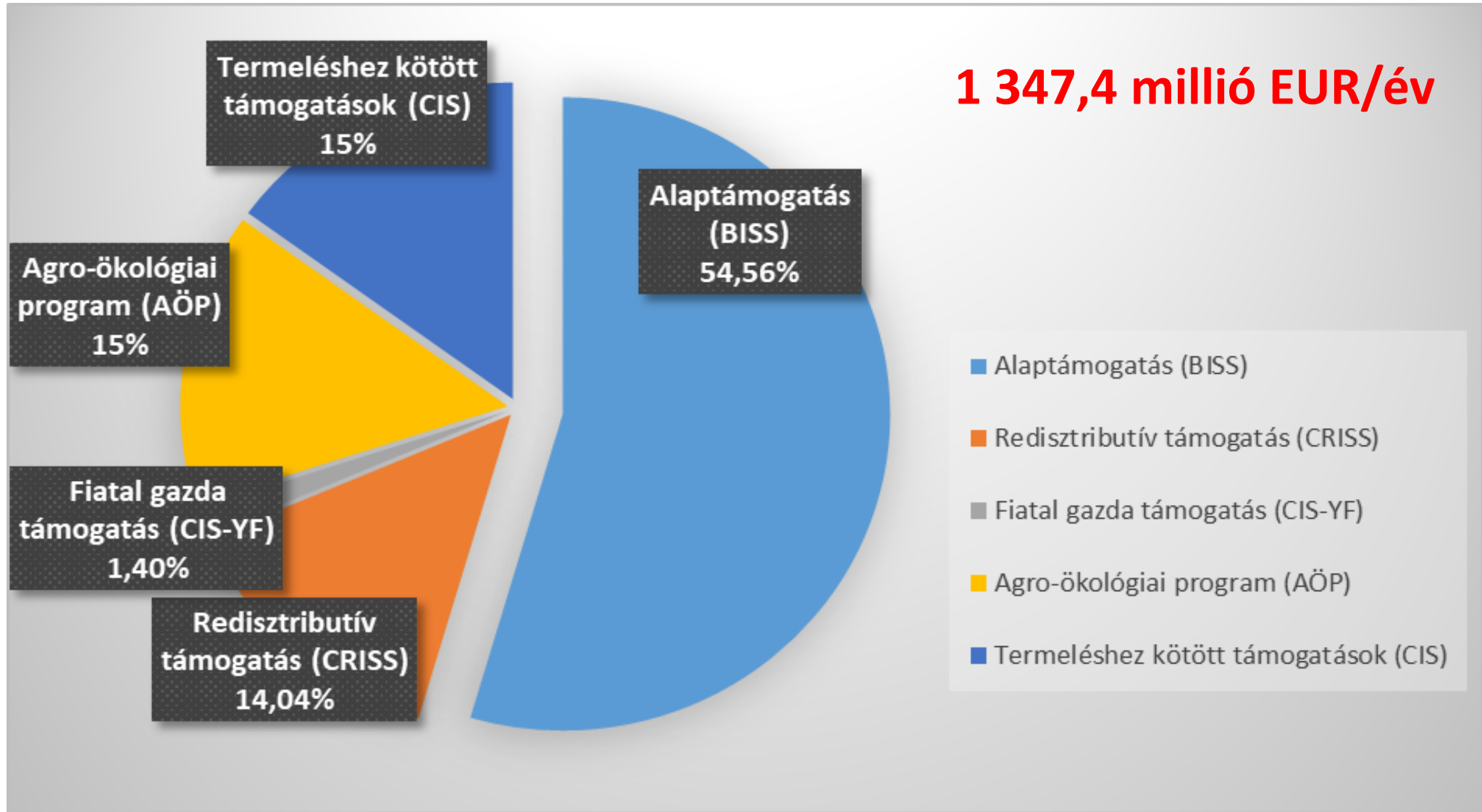
Vidékfejlesztés II. pillér

- Agrár-környezetgazdálkodás (AKG)
- Ökogazdálkodás
- Natura 2000 kompenzáció
- Erdészeti intézkedések
- Beruházások
- Együttműködés
- Kockázatkezelés
- Fiatal gazdák támogatása
- Tudásátadás és információcsere

Új KAP (2023-2027) I. pillér közvetlen támogatások

2022		2023
SAPS		Alaptámogatás
Zöldítés		Agro-ökológiai program (AÖP) (önkéntes)
Fiatal gazda támogatás		Fiatal gazda támogatás
Termeléshez kötött támogatás		Termeléshez kötött támogatás
VAGY Kistermelői támogatás		Kistermelői támogatás
		Redisztributív támogatás
Átmeneti nemzeti támogatás		Átmeneti nemzeti támogatás

Új KAP (2023-2027) I. pillér közvetlen támogatások

- **Cél:** kiszűrni azokat, akik a minimális szintű mezőgazdasági tevékenységet sem végeznek.
- Automatikusan aktív gazdának minősülnek:
  - a **természetes személyek;**
  - a legalább 10 hektár mezőgazdasági területtel rendelkező **jogi személyek;**
  - a 10 hektárnál alacsonyabb mezőgazdasági területtel rendelkező jogi személyek, amennyiben az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerben (FELIR), mint mezőgazdasági tevékenységet végző szervezet nyilvántartásba vételre került;
  - **négy speciális működési forma:** egyházak, önkormányzatok, oktatási intézmények és a mezőgazdasághoz köthető non-profit szervezetek („*pozitív lista*”).
- Ha egy jogi személy a fenti lépések után sem tekinthető aktív mezőgazdasági termelőnek, **bizonyíthatja** minimális szintű mezőgazdasági tevékenységét (az előző évi mezőgazdasági árbevétele meghaladja az előző évi éves nettó minimál bér felét).
- A korábban alkalmazott **negatív lista megszűnik.**

Támogatható terület bővítése (AÖT)

AGRÁRMINISZTERIUM

- Uniós rendelet ad rá lehetőséget
- HMKÁ előírások, AÖP, Natura 2000 előírások, területpihentetés, stb. miatt **a „régi” alapfogalomnak nem megfelelő, de értékes területek**
- Hazai megközelítés:
  - Jelenleg nem támogatott, de agro-ökológiai szempontból értékes biotópok (vizenyős területek, fasorok, stb.) bevonása
  - Jelenleg támogatott területen új agro-ökológiai területek létrehozása
- **Jogszerű földhasználat!**
- Segíti az új zöld elvárásoknak való megfelelésben is.
- A gazdáknak nem lesz érdekük ezeket a területeket szántóvá alakítani, illetve új területeken alakulhatnak ki tájképi, nem termelő elemek (víz megtartás és talajkímélés).
- A felszínborítási adatbázisok alapján, figyelembe véve a tulajdonosi, illetve földhasználati jogosultságok heterogenitását is, a várható területnövekedés 100.000 hektár körül valószínűsíthető.

Területalapú alaptámogatás 1.

- A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) a jelenlegi **SAPS és zöldítés támogatás helyébe lép.**
- Cél: a mezőgazdasági üzemek számára **kiszámítható, alapszintű hektáronkénti jövedelemtámogatás biztosítása.**
- Éves keret: 735,3 millió EUR.
- Jogosultsági feltételek:
  - aktív mezőgazdasági termelői státusz;
  - adott évben az egységes kérelem keretében kérelmet nyújt be;
  - legalább 1 hektár támogatható területtel rendelkezik;
  - meg kell felelni a feltételeesség előírásainak (külön előadásban);
  - jogszerű földhasználónak minősül;

Területalapú alaptámogatás 2.

A támogatás adott évi fajlagos értéke a jogosult területek nagyságától függően, **147 EUR/ha körül** alakulhat, **azonban egy előre rögzített sávon belül kell, hogy maradjon.**

Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
147,06	125	169,12

Újraelosztó jövedelemtámogatás (redisztributív, CRISS) 1.

- **Cél:** a közvetlen **támogatások igazságosabb eloszlása**, az üzemek első hektárjainak emelt szintű támogatása.
- Éves keret: 189,1 millió EUR.
- **Kedvezményezettek köre:**
  - azon gazdálkodók (természetes és jogi személyek), akik alaptámogatásra jogosult területtel rendelkeznek;
  - azon gazdálkodók, ahol az alaptámogatásra jogosult terület az adott kérelmezési év tekintetében nem haladja meg az 1 200 hektárt;

2015-2022

- Degrésszió és capping
- Kistermelői támogatás

2023-2027

- Redisztributív támogatás

Újraelosztó jövedelemtámogatás (redisztributív, CRISS) 2.

	Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
1-10 ha	80	56	104
10-150 ha	40	28	52

Példa: Egy 160 hektár alaptámogatásra jogosult területtel rendelkező gazdaság a következő megosztásban lehet jogosult a redisztributív kifizetésre:

1. sáv (10*80 euró) = 800 EUR

2. sáv (140*40 euró) = 5 600 EUR - ÖSSZESEN: 6 400 EUR

(A 150 hektárt meghaladó területre nem jár már redisztributív kifizetés.)

(Összege az alaptámogatáson felül értendő.)

Fiatal gazda területalapú támogatás (1)

- **Cél:** a generációváltás előmozdítása
- Éves keret: 18,6 millió EUR
- Feltételek:
  - az első kérelem benyújtásakor **40 évnél nem idősebb** gazdálkodó (természetes vagy jogi személy),
  - Nyilatkozik arról, hogy mg-i tevékenységének megkezdése nem korábbi, mint az előző naptári évi egységes kérelem benyújtására nyitva álló időszak utolsó napja,
  - az első EK benyújtást **követő 5 évig kaphatja;**
  - **minimális képzettségi előírást vagy 2 év releváns munkatapasztalatot** kell igazolni;
  - A területi küszöb **300 hektárra emelkedik.** Ha az üzem mérete nagyobb, mint 300 hektár, akkor a plusztámogatás csak 300 hektár után jár.

Fiatal gazda területalapú támogatás (2)

- Akinek még nem telt le az öt éves részvételi időszak, ill. megfelel a kibővített feltételeknek, akkor 2023-tól az új rendszerben is részt vehet.

Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
157,33	78,67	236

Termeléshez kötött támogatás 1.

- **Cél**: Az érzékeny, nehézségekkel küzdő ágazatok célzott támogatása.
- Éves keret: **202 millió EUR**
- A támogatott ágazatok (13) köre nem változik.
- Az ágazati forrásfelosztás és a jogosultsági feltételek csak kis mértékben módosulnak.

Termeléshez kötött támogatás 2.

Főbb változások:

- Az **étkezési burgonya** termeléshez kötött **támogathatósága megszűnik**.
- Az **ipari zöldségnövények** között csak a csemegekukorica és a zöldborsó félék maradnak, a többi kultúra a zöldségnövények közé kerül át.
- Az intenzív gyümölcs és a szemes fehérjenövény **forrása emelkedik**.
- A termeléshez kötött támogatások igénybevételének is alapfeltétele lesz a megerősített **környezeti feltételelesség** előírásainak betartása.
- A **víz keretirányelvvel való összhang**, mint elvárás jelenik meg.
- A **minősített szaporítóanyag** használatának kiterjesztése (**rizs, cukor**).
- A **hízott bika** jogcím esetében központi lajstromszámmal ellátott tenyészbika használata lesz az előírás.

Termeléshez kötött támogatás 3.

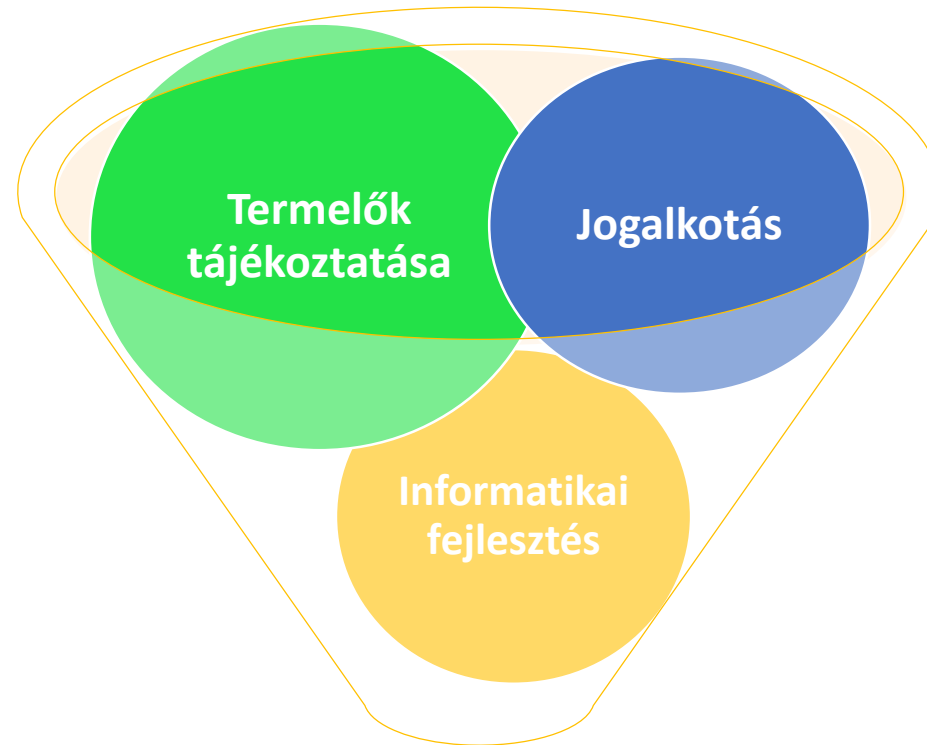

Jogcím	Keretterv – 2022 (millió EUR)	Új keretterv – 2023-tól (millió EUR)	Változás, (millió EUR)
Cukorrépa	7,762	7,915	0,153
Rizs	1,941	1,979	0,038
Ipari zöldség	11,136	15,620	4,484
Zöldség	4,905	6,455	1,550
Ipari olajnövény	1,372	0,740	-0,632
Gyümölcs extenzív	9,485	6,063	-3,422
Gyümölcs intenzív	6,524	6,653	0,129
Szálas fehérje	13,057	10,985	-2,072
Szemes fehérje	13,057	15,962	2,905
Anyajuh	21,346	21,767	0,421
Anyatehén	33,959	34,631	0,672
Hízott bika	4,366	5,061	0,695
Tejhasznú tehén	66,947	68,274	1,327
ÖSSZESEN	200,000	202,000	2,000

Termeléshez kötött támogatás 4.

Termeléshez kötött támogatások (CIS)	Becsült fajlagos érték hektár vagy egyed	
	Euró	Forint*
Cukorrépa termesztés	653	257 978
Rizstermesztés	728	287 734
Zöldségnövény termesztés	241	95 286
Ipari zöldségnövény termesztés	326	128 592
Ipari olajnövény termesztés	110	43 288
Extenzív gyümölcsstermesztés	159	62 999
Intenzív gyümölcsstermesztés	373	147 525
Anyajuhtartás	28	11 226
Anyatehéntartás	140	55 280
Hízott bika	54	21 468
Tejhasznú tehéntartás	317	125 211
Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés	233	91 984
Szálaskörte fehérjetakarmány-növény termesztés	64	25 347

Új rendszer biztonságos indulása

Várható rendeletek, kérelembeadás (1)

- A következő, I. pillért érintő rendeletek megjelenése március 2. felében várható:
  - **Egységes Kérelem rendelet** – horizontális rendelet - a beadásra, a kapcsolattartásra koncentrál és tartalmazza az ellenőrzésre, szankcionálásra vonatkozó szabályokat is.
  - Aktív gazda rendelet – a kritériumokat és jogi személyek esetében az aktív termelő lét bizonyíthatóságát tartalmazza.
  - Az alaptámogatásról, újra elosztó támogatásról és az átmeneti nemzeti támogatásokról szóló rendelet.

Várható rendeletek, kérelembeadás (2)

- Termeléshez kötött támogatásokról szóló rendelet – minden egyes jogcímnél tartalmazza a teljesítési követelményeket.
- Fiatal gazda rendelet – szól az új feltételekről, követelményekről és szabályozza az úgynevezett „átmeneti” fiatal gazdákra vonatkozó előírásokat.
- Agár-ökológia programról (AÖP) szóló rendelet – részletesen bemutatja milyen lehetőségek közül választhat a termelő a programban való részvételhez.
- Feltételelesség rendelet – bemutatja azokat a szabályokat, amelyek alapfeltételek ahhoz, hogy a termelő az I. pilléres támogatásokból részesüljön.

Várható rendeletek, kérelembeadás (3)

- **Egységes Kérelem – újdonságok**
- A Kincstár elektronikus igénylő felületén a **tavaly igényelt terület megjelenik, segítve ezzel a kitöltést**, így ott csak a változásokat kell átvezetni.
- Újdonság, hogy az alaptámogatásra már **2023-ban működik a Területi Monitoring Rendszer (TMR)**. A klasszikus előzetes ellenőrzés megmarad, ennek keretében a Kincstár elektronikus úton a javítható hibákra hívja fel a termelők figyelmét.
- A **TMR segítségével egészen szeptember 30-ig tudnak üzenetet küldeni a gazdálkodóknak** arra vonatkozóan, hogy hol, miben kellene pontosítani kérelmüket, hogy a szankciókat elkerülhessék.

Várható rendeletek, kérelembeadás (4)

- Az állatalapú kérelmek „**megszemélyesített**” kérelmek lesznek, vagyis a jogcím szerint jogosult állatok a NÉBIH adatbázisából már fel lesznek töltve a kitöltő felületre.
- A termelőnek ezt ellenőriznie kell, de akár vissza is vonhat állatot vagy éppen hozzáadhat, ha közvetlenül előzőleg került a tenyészetébe új, jogosult állat.
- Ha egy állat a birtokon tartási idő alatt például elhullik és ez a NÉBIH adatbázisába feltöltésre kerül, akkor erre az állatra vonatkozóan a kérelem automatikusan visszavonásra kerül. Ezzel elkerülhetőek a figyelmetlenségből fakadó túligénylések miatti szankciók.
- **A rendeletek megjelenéséig is kísérjék figyelemmel a minisztérium, a NAK és a MÁK honlapján megjelenő tájékoztatókat!**

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

AGRÁRMINISZTERIUM

